

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clara Et Praeclara Methodus Parandæ Eloquentiæ,
Secundùm Doctrinam & Præcepta Cypriani Soarii è
Societate Jesu, Ad Captum Et Praxim Faciliorem
Accommodata**

Worpitz, Georg

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Appendix II. De Stylo Epistolæ ex Simone Verepæo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68908](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68908)

De Stylo in Elogiis etiam hic dicendum esset aliquid, cum etiam hujus notitiam & usum Eloquentiæ Tirones habere oporteat; sed quia præ manibus plerorumque est P. Masen in argutiis, P. Rhadau in Oratore extemporaneo, P. Juglaris, Emmanuel Thelaurus &c. Poterunt illi consuli. Breviter edico, genus hoc scribendi stylum amat argutum, & concisum, ideoque cæsim & membratum dicendum, periodus quadranda nulla.

APPENDIX N.

De Stylo Epistola ex Simone Verepæo. lib. 2.

Vetat hic Author in Epistolis stylum nimis excultum, ornamentis compluribus nitidum, ac Rhetoricis coloribus illuminatum, vult latinis, puris, elegantibus, & electis constare illas vocibus, ut vitetur plebei sermonis deformitas ac sordes; rationem dat, l. i. quod epistolæ finis sit supplere sermonem, quem præsentis præsentis facturi essemus, *est enim sermo absentis ab absentem*: Unde si vulgarem loquendi modum excedat, & eruditorum & prudentium sermonem referat, quàm proximè, sufficit. Oratoriis verò pigmentis si excolatur, id arrogantia vel ostentationis est. Hunc in finem refert Senecam ita ad Lucilium scribentem: qualis, inquit, sermo meus esset si unà sederemus, aut ambularem, illaboratus & facilis, tales esse epistolas meas volo. Post hunc Paulum Manutium

nutium l. 2. epist. 2. Non soleo, inquit ille, studiosus epistolas elaborare: primum si quid scribitur ad familiares, planè familiariter agendum puto: odi illa nimis ambitiosa, constructa verbis & sententiis exquisitis. Et infra, imitetur epistola sermonem (communem) excurrat liberè nullis adstricta legibus, & suavem quandam perfectâ non indignam amicitia negligentiam præ se ferat. Ita Manutius. Verepæus verò ubi lib. 2. dixisset rariorem esse figurarum usum in epistolis, etiam numerum oratorium, & periodos ab iis remouet: quod confirmat autoritate Quintiliani, qui vult epistolas solutas esse numeris, commatis verò & colis, ut ferè constat sermo noster quotidianus sic & epistolæ, quæ nobis quotidianum sermonem representant. Ex eodem notatu dignum est, quod habet fol. 57. de rebus amplissimis sit gravissima, de mediocribus concinna, de humilibus elegans. In petendo quidpiam sit verecunda, in narrando lucida, & graphica, in commendando officiosa, in suadendo gravis & sententiosa, in exhortando vehemens & animosa, in rebus afflictis seria, in consolando blanda & amica, in secundis gratulabunda, in jocosis acumine & lepore referta, in encomiis delectet apparatu. Elaboratior & lucernam oleus erit, si scribatur erudito; artificiosè contexta, si artis perito; carebit attificio si simplici, Laco- nismum habeat, si occupato; blandior si amico; licentior si familiari; fucator sit si curioso, adulantior si ambizioso, asperior si impro-

In suada
civilis.

bo, priscis verbis constet si antiquario. Sic Rhetoricè Rhetori discolor non finè sale scripsit quispiam. Audio te inter nepotes Tullii adoptatum, & verè ut in audio nepos es, Tulliano more id accipe. Novus tu mihi plantè Rhetor! dissolutio, quam in mores etiam admittis, tibi in usu vel maximè. Nec licentiæ figura tibi ignotior, cui quidquid libet, licet; sic nempe vivere didicisti licentiâ Magistrâ. Adjunctio tibi alia non gratior, quàm tui similibus. Allegoriam non nôsti, nisi in quantum inverfio, imò perversio morum est, Statutus hic nè quare, ubi nulla morum gravitas animum occupavit; Protheo tu inconstantior, trocho verfatilior es, omnibus majorum imperis contrarius; ità hic etiam amas antitheta. Translatio in campos, digressio in popinas tibi non infrequens: videris nove inter Rhetores Annibal, ne tibi hæc inquam sepius digrederis, Compania fatalis fiat; aut nè novum ibi parentheseos genus ediscas, dignum tali Rhetore, quæ non meliùs orationem tibi, quàm faciem distinguat. Exclamationibus verò, ô quantum indulges, quibus noctu lymphaticus forum implet! Quanquam vix tu meliùs, quàm inter pocula exclamas, ibi latera firma, ibi canoram vocem tibi inesse probas; tunc vel maximè tonare cum Pericle, fulminare cum Demosthene, & omnia permiscere solitus. Mentiar, nisi Eloquentia, id est ars benedicendi in artem [bene]bibendi te auctore, degeneravit. Profecisse quoties te afferis mentiens, imò superementiens hyperbole

bole est. Moneo si profectum negligis, tuæ
saltem prospectum consultumque velis,
vel ut Cato monuit, famam servare me-
mento.

Hæc de stylo epistolæ hic adjicienda cen-
sui, quod alia in classe discentibus proponi
commodiùs ad captum non possit. Sed &
artem illius conficiendæ percipere melius
non possunt, quam post degustata Eloquen-
tiæ præcepta, licet alibi exercitationes us hu-
jusmodi imponantur. Quare cum turpe sit
aliquem post absoluta Eloquentiæ studia
non posse concinnam efformare epistolam,
& ejus rei frequens sit usus, methodus verò,
quàm concinnavi brevis & universalis, non
inutile judicavi hic eam subjicere. Præmoneo
tamen, me locuturum de epistola, quæ *arti-*
ficialis est, non quæ *familiaris* est, hæc enim
cum familiariter noto scribatur, affectum
potiùs sequitur, quàm artis præcepta, unde
familiaris epistolæ leges dare universales im-
possibile judicant omnes, & patet ex episto-
lis Ciceronis, quas ad leges renovare Hercu-
leus labor est. Hoc prænotato.

Vide 1. Cujusmodi epistolam velis confi-
cere, an petere aliquid vel suadere, vel gratias
agere, vel accusare, &c. indè enim denomina-
bitur epistola petitoria, suasoria, gratiarum
actoria, accusatoria &c. Vide 2. quæ sunt
rationes, causæ, vel motiva, quæ te ad peten-
dum, suadendum &c. movent aut incitant,
quoad rescies interrogando te, cur hoc pe-

Artificiis
epistolæ
univer-
sali.

eis?

tis? cur suades? quare istum accusas? cur gratias agis? &c. 3. ad dispositionem epistolæ accede, ordine inverso, sicut Cicero faciendum monet in oratione, libro de inventione. Et quia plerumque epistola quatuor habet partes sicut oratio, quatuor tibi observanda sunt; quid in Exordio, quid in Propositione, quid in Confirmatione, quid in Epilogo dicere debeas. *Epilogus* debet hoc facere, quod epistola gerit in titulo à quo denominatur talis vel talis. v. g. si est petitoria, tum in huius epilogo necessum est petere, seu ponere formulas petitorias; si suasoria suasorias; si accusatoria sit, epilogus in accusatione consistet. *Confirmatio* semper continebit & tractabit rationes, causas & motiva, ob quæ istum accuso, defendo, cur suadeam, petam, gratuler, gratias agam &c. rationes enim sunt id, quo rem aliquam stabilimus & confirmamus, ideoque in confirmatione ponendæ sunt. *Propositio* sicut nomen ipsum declarat, proponere debet, quid hæc, quam scribimus, epistolâ velimus & intendamus, an accusare, an gratulari, an petere. *Exordium* capiat benevolentiam vel significationem amoris, doloris, gaudii, iræ &c. prout res est, de qua scripturi sumus. Sumit etiam materiam ex opportunitate, occasione & connexionem personæ, quæ scribit, ad quam scribit, circa quam scribit, ut v. g. quòd tibi incumbat illius curam gerere, qui se malè gerit, quòd persona, ad quam scribis, sit liberalis natura; multa tibi contulerit, ideoque adhuc speres te impe-

traturum, quod præsentī epistolā petis &c. quod alius te rogaverit, ut pro se intercederes &c. Si à doctioribus fiat syllogismus, potest major poni in exordio v.g. in epistola laudatoria sit major: omnis doctus & pius est commendatione dignus & officio. Sed iste N. est doctus & pius, ergo est commendatione dignus. Major tractabitur in exordio, minor in confirmatione, est enim causa cur istum commendes, quia est pius & doctus. In epilogo conclusio. Post exordium interpone propositionem, & habebis omnes epistolæ partes.

Hoc breve & universale est artificium, & sapru facile, quod exemplis pluribus, quæ in gratiam discipulorum elaboravi, comprobarem, nisi timerem esse longior: Unum tamen, alterumque subjicio.

EPISTOLA

Quá Demetrius Alexium com-
mendat, ut ad officium ali-
quod promoveatur.

*Ratio datur, quia est probus, &
doctus.*

Hinc formari potest syllogis. Major. Viri
probi & docti sunt commendatione digni.
Minor. Sed Alexius est vir probus & doctus.
Conclusio. Ergo Alexius est commendatione
dignus. *Major* ponenda ad *Exordium*, *Minor*
ad *Confirmationem*, *Conclusio* ad *Epilogum*: In
Propositione interpone, quid præsentí episto-
la velis, nempe Alexium commendare, v. g.

**Exordi-
um.**

Non parum refert ad Reipublicæ emolu-
mentum & gloriam, si per viros administre-
tur, qui pietate ac litteris sunt insignes: hi e-

**Proposi-
tio.**

nim præterquam quòd majori sint commo-
do bono publico, etiam fulgore vitæ, doctri-
næque velut sidera eandem illustrant, cum è
diverso rudes atque improbi eam dedecorent.

**Confir-
matio.**

Quamobrem etiam atque etiam cuperem, ut
curæ tibi foret Alexius opportunitate proxi-
ma, qua vacantem officio locum in Republi-
ca esse contigerit. Etenim vir est non morum
solùm probitate, sed & artium ingenuarum
pe-

peritiâ exultissimus, Est in eo ardens religio-
nis vitæ cultus; mysterio rum divinorum æ-
stimatio & frequentia, orationis studium, ca-
stimonæ & sobrietatis amor, juris & æqui te-
nacissima mens, abhorrens ab omni eo, quod
sive lucri cupiditate, sive ambitionis tumore
labem fame posset aspergere. Vir integerrimus,
quem sanctimoniâ suspicias, candorē &
affabilitate amabilem amplectaris, Eâ verò
litterarum expolitus varietate, ut nihil in illa
sive mansuetudinis eruditionis è Pœtarum,
Oratorum, historiarumque officina, sive rigi-
dioris, ex Philosophorum ac Jurisperitorum
placitis valeas desiderare. Dignissimum igitur
censeo, quem non modo diligas, sed &
cures, ut ubi sese occasio tulerit, inter Rei-
publicæ ministros censesti facias. Erit ille
rum bono publico percommodus, ut quod
summâ industrâ & fidelitate provehet, cum
tibi honori, qui talem virum evexeris, quin

& pro ea, quâ est grati animi memoria

te officus colet semper, & ama-

bit. Vale.

Epilo-
gus.

EPIS.

EPISTOLA

Quâ Achilles Landelino suadet
militiam.

In exordio dicees, cum Turca cum rebellibus Hungaris terris nostris infundere se velit, decreville Augustissimum Cæsarem eos iusto bello reprimere, & hæc causa est cur milites scribantur, quibus ut se etiam Landelinus adjungat, dicees, te ei in *Propositione* velle persuadere. In *Confirmatione* dabis rationem, quâ ei persuadeas, ut nomen militiæ det, qualis esse potest, quod vita militaris jucunda sit, ut pote à plurimis laboribus, curis & molestiis libera, quod non habent artes aliæ, aut negotia rei familiaris, in quibus die nocteque laborandum, sudandum, caputque frangendum est, ut subsistas. In *Epilogo* adhortaberis illum ut tam jucundum vitæ genus sibi deligat. Poterit sic efferri.

Exordium.

Tubarum tympanorumque strepitus auditur apud nos, non ambigo quin vestra etiam in urbe. Quid spectet! non ignorabis, cum pervulgatum sit Augustissimum Cæsarem scribere milites, quas Ottomanicæ potentia, junctisque perduellibus opponat, qui patriæ nostræ excidium in nitantur. Placetne tibi clangor hic Martius, qui Martem sapientius verbis spirare auditus es? Hoc cupio, ut genero.

Propositio.

nerosorum pectorū nomine tuo adaugeas numerū. Et quid tergiverferis? cū vita hæc demū sit jucundissima, quæ liberrima est à laboribus, molestiis & curis, quibus distorquentur & excruciantur ii, qui aut rem procurant, domesticam, aut arti exercendæ sive liberalis ea sit, sive illiberalis operam navare compelluntur. Vita militaris sinè labore agitur, & nè tempus nihil agendo longum evadat, facitissimorum commilitonum jocis, lusibus & potationibus latissimè diluitur & diffluit. Abrumpe igitur moram deliberandi tecum, torporem excute, & quæ tibi offertur oportunitas, vitam tetricam, curisque ac tædiis refertam cum amœnissima commuta, & amplectere. Aurea libertas est, hanc assequeris, si Martem pro arte sequaris. Dic ergo vale artibus, ubi primum meum acceperis vale.

Confirmatio.

Epilogus.

EPISTOLA
DISSUASORIA,

Qua dissuadetur Landelino esse militiam sequendam.

Exordium facies declarando quàm sincerè sis Landelino affectus, & quàm benè ei semper volueris hactenus; ut sic eum tibi concilies, ad auscultandum tuis consiliis. In Propositione dices, cū hoc ita sit, sperare te tuam suasionem locum apud eum reperturam, & à proposito militiam sequendi, desistitum. In Confirmatione dabis causam

G g

sam

fam, propter quam militiam amplecti non debeat, v.g. quod licet à molestiis, quas artes aut negotia domestica secum apportant, sit futurus liber, in majores tamen sit deventurus, quastum noctu vigilando in calore & frigore, in fame & siti, in dura cubatione, tum in multo rigidiori disciplina, & obedientia subire debebit, & quamvis aliquam peccandi libertatem assequi videatur, hanc tamen appetere non debet, eò quod illa libertas sit turpis & inhonesta, animæque noxia. Quare ut militiam non sequatur, in *Epilogo* dehortaberis Landelinum, Hæc omnia sic exprimi possunt.

Exordiū.

Propositiō.

Confirmatio.

Quantum honori commodisque tuis studuerim hæctenus, plurimis à me tibi palam factum esse documentis, nullus dubito dulcissimè Landeline; amor enim quo in te feror, non sinit ut ullam serviendi tibi opportunitatem prætermittam, cum semper cupiam esse tibi quam optimè. Qua ex causa cum ad aures meas rumor (utinam falsus esset) attulerit, castra te sequi velle; dissimulare non potui, quin ab eo te dehortarer proposito. Cogites velim mihi charissimè vitam illam jucundam quidem videri, verùm sub melle latere venenum, sub rosis spinas; quid enima vigiliæ diurnæ nocturnæque, quid sub aperto Jove frigora, calores, quid pluviae, durissimæque strata? non ibi tectum, non paratam dapibus mensam, non focum reperies; deerunt etiam fami sitique depellendæ perne-
colla-

cessaria, sive rerum in tanta militum copia,
 inopia, sive æris defectu, quod si petas pro
 verbis verbera reportabis, reticeo quotidiana
 mortis & vitæ discrimina. Dum igitur quas
 pateris in artium studio molestiis te eximere
 cupis, in majore te conjicies; *incidis in scyl-
 lam cupiens vitare charybdim*: Et dum fræ-
 num ferulæ refugis, rigidiore disciplinæ te
 subicis imprudens. Libertas quidvis agendi
 si quæ permittitur, ea dedecori tibi est, anis-
 mæque noxia, honestati enim repugnat & le-
 gibus divinis. Quamobrem quid agas medi-
 tate, nè te facti serò subeat prænitudo: altius
 memtem evibra; sectari castra liberum est
 semper; at semel se illis juramentò obligasse,
 perpetua est servitus, retrò pedem ferre non
 licet, nisi funem exspectes. Igitur finem pro-
 spice tam vitæ temporalis quam æternæ, ut
 bene semper vivas, & valeas.

Epilogus

EPISTOLA

Novi Anni apprecatoria.

In *Exordio* Excusabis te, quod tam serò gra-
 tuleris amico novum annum: causam adjicies
 quod fueris impeditus. In *Propositione* dices
 te id modò facturum. In *Confirmatione* cau-
 sam ob quam id præstare te oporteat, da-
 bis magnum amorem, quo in amicum pro-
 pensus es. *Epilogus* in aggratulatione con-
 sistet.

Gg 2

Si

Exordium
ab excusa-
tione seræ
aggratu-
lationis.

Proposi-
tio.

Confir-
matio.

Epilogus.

Si verum est quod agit Tullius noster, se-
ram gratulationem reprehendi non solere,
præsertim si nulla negligentia prætermissa est;
spero veniam te mihi daturum, quod du-
dum tibi fortunatum novi anni auspiciam
non sim apprecatus: nec enim id mea tui ob-
livione, vel negligentia factum est, sed nego-
tiorum quædam moles me detinuit, ac re-
morata est. Quare quæ tunc ad calamum
producere non potui animi mei vota, & ag-
gratulationes, nunc exhibeo. Nec enim ar-
doris in me tui affectum comprimere valeo,
quem indies subjectis benevolentia & libe-
ralitatis fomentis inflammas. Tuus in me a-
nimus tot se prodit iudiciis, & collocatis apud
me beneficiorum momentis, aut oblivisci
tui non possim, monent illa me alia omnia
agentem, neque alia sinunt agere sine tui
memoria. Quoniam vero par referre ne-
queo, tibi votis animum tibi detego meum;
quo medullitus opto, ut anno inlequenti ad
votum fluant omnia resfluantque, quæ sive
ad corporis, sive ad animi emolumentum fa-
ciunt, & felicitatis tuæ incrementum. Quæ
ut Deus ter optimus maximus evenire fa-
ciat, meis apud eum precibus expetere non
desistam.

Nota, si Exordium veritati circum-
stantiarum non consonet, accipi potest se-
quens.

Gau.

Gaudeo lætorque amice charissimè, eâ felicitate annum veterem decutisse tibi, ut non modò sinistræ fortunæ adversitatem passus sis nullam, sed etiam omnia tibi ad voluntatem & voluptatem evenerint. Hoc idem ut anno quem cæpimus sorte beatiori faciant Superi, præsentibus, apprecor. Nec enim &c.

EPISTOLA

PETITORIA.

Quâ filius à Parente vestes petit
hyemales.

IN *Exordio* dices, te debere potiùs gratias, *Exordiũ*, agere pro acceptis beneficiis, quàm nova petere, quia tamen nosti liberalem parentis animum, ideo in *Propositione* dices audere te per has novam vestem hyemalem petere. In *Confirmatione* dabis causam, v. g. quòd altera jam lacera, & insuper sit hyems, quâ bonâ veste opus est. In *Epilogo* verba supplicia formabis, quibus vestem illam enixè petas.

Ad referendas potiùs immortales, quàm petendas calamum stringere me oporteret gratias multorum beneficiorum causâ, quibus me, tum ab ineunte ætate, cum maximè operam studiis navantem affecistis & afficere non desistitis, illa quoque liberalissimè sæpiùs suppeditando, quibus opus non omninò habeo.

Propos-
tio.Confir-
matio.

Epilogus.

Quare maximam etiam spem concepì ob-
tendi ea multò facilius, quibus me egere, si
bene meministis, scitis ipsi. Vestis enim,
quam uno abhinc anno mihi comparastis, ut
sujam attrita est, atque in partes agitur, adeò
ut mendicabili instar floccidus non multò
post cogar incidere, non minori meâ confu-
sione, quàm vestro dedecore. Accedit illa
temporis asperitas hyemalis, quæ uti est fri-
gidissimus atrox nivibus, ita & gelidis sæva
ventis; quæ omnia uno velut agmine malè
sartas pervadunt vestes, corporitque lædunt
sanitatem, quam semel debilitatam difficile
est reparare, & majori impendio, quam
vestium foret pretium. Itaque supplex oro,
ut hac in necessitate constituto eâ, quâ so-
letis, promptitudine, & facilitate subve-
niatis: hoc uti mihi gratissimum erit, ita
non desinam meâ in studiis operâ vo-
bis solatio esse, Valere.

* *
* *
* *

EPISTOLA

Gratiarum actoria.

Pro veste accepta hyemali.

PRimò explicabis tuum gaudium, quod habuisti, ob novam acceptam vestem. In *Propositione* dices motum ad te referendas, gratias. In *Confirmatione* dabis causam ob quam gratiæ tibi sint agenda. v. g. primò, quòd parens magnum beneficium contulerit. 2. Quia juxta proverbium: Qui citò dat bis dat. Denique claudes epistolam dicendo te per diligens studium id effecturum, ut hoc & aliis beneficiis non abutaris.

Ubi advenisse inrellexi, atque etiam oculis intuitus sum meis, transmissa mihi pro hyeme vestimenta, dici non potest, quâ animi dulcedine, lætitiæque perfusus sim; quo enim ante hac mihi desiderata fuerant vehementiùs, eo gratiùs & acceptiùs obvenerunt. Hac de causa morari etiam non potui, quin ad amplissimas agendum gratias, me accingerem ocysus. Unum tamen hoc ipsum attentantem non parùm absterruit, animumque sic exultantem perturbavit, summo enim mihi dolori est, quòd imparem me non tantùm ad referendas, sed ne quidem agendas animadverteterem; ea enim est hujus collati mihi beneficii magnitudo, quam aliquantulum quidem animus concipit, lingua tamen vel calamus

Exordium

Propositio.
Confirmatio.

nequit explicare. Unde optarem perspicere vobis animum meum liceret, ut intelligeretis, quanti ego id ipsum faciam, quamque excelso loco constituam, tum quod in se magni sit momenti, & aestimatione dignissimum, tum quod incunctanter ad meam proinus petitionem sit collatum promptissime; auget siquidem beneficij, excellentiam, ac magnitudinem, ipsa facilitas, quâ præstatur, & novum singulareque beneficium est, in benefactis esse velocem; nam ut communifertur adagio: Qui citò dat, bis dat. Quare cum verbis æquate magnitudinem non valeam, meâ indefessâ in studendo industriâ, efficiam, ut intelligatis impensa mihi subsidia opemque exhibitam in auras non abiisse, sed quàm optimè collocata esse.

Epilogus.

EPISTOLA

Qua Parens hortatur filium ad fervens literarum studium.

IN Exordio dices te putare fervorem, quò studia aggressus est filius, jam intepuisse; ideo in Propositione dices, te illum velle ad id rursus adhortari. In Confirmatione dabis rationem, cur diligenter studendum sit, qualis esse potest, quòd ipsi non alteri profutura sint studia. In Epilogo illud facies, quòd in Propositione dixisti te velle facere.

Jam

Jam menses aliquot elapsi sunt, à quo studiis animum addixisti tuum, literasque addiscere capisti magno fervore, & alacritate. Verùm quoniam lubvereor, ne; ut diuturnitate res alia solent remittere, tuus quoque fervor ^{re}repuerit aliquantulum. Statui novis eum subjectis igniculis inflammare, teque ad continuandum in artibus liberalibus laborem extimulare. Et quidem ipse tu tibi deesse non deberes, tua enim res agitur; cui enim proderit literas te nosse? disciplinaumque peritiam esse adeptum? tibi aras tibi occas, tibi seris, tibi eidem & metes: te non alium me herculè, è sordibus egestatis, & lacernæ dedecore ad opulentum evehent stipendium, nec alteri cedit is honor, quem in eminentiori positus dignitate consequeris. Hæc meditare, hæc cogita, & nisi ejus sis animi, qui inglorius & turpi oppressus egestate semper vult delitere, excita te ipsum ad alacriter ferendas, quas literæ secum afferunt molestias.

Vale.

Exordium.

Propositio.

Confirmatio.

Epilogus.

EPISTOLA

Qua Familiaris familiarem invitat
ad Bacchanalia.

IN *Exordio* dices te gaudere de praesentia Bacchanaliorum; ideò ut tecum Amicus lætetur illum in *Propositione* invitabis. In *Confirmatione* profers causam cur illum invites v. g. ut, cum aliàs inter studia multas molestias, curas & tædia habeat, per lætitiã animi suum oblectet, & genio liberaliùs indulgeat. In *Epilogo* illum invitabis, vel potiùs adhortaberis ut hoc faciat.

Exordiũ.

*Propositi-
tio.*

*Confir-
matio.*

Imminent, ut vides, festivissimæ Bacchi feriae, quæ cum magnorum sint mater gaudiorum, non possunt non mihi jucundissimæ gratissimæque accidere: nec enim laxior sum, qui his non movear oblectamenti: nec ejus sum animi, qui cum Heraclyto deplorem omnia. Mei persimilem cum te esse cupiam, amicorum meorum intime, has ad te adhortatoris munere functuras expedivi, quibus adducaris ad seria paululum removenda. Satis enim ea mentem mordent tuam reliqua anni tempestate, quæ non nisi molestissima inter chartarum negotia pallefcere, ex iis prosilientes haurire cogentis pulveres, unde non pauca laborum fastidia, animique continuo intenti lassitudines, quæ stomacho parum faciunt, procreantur, idque

idque potissimum, si nulla interposita quiete,
aut animi relaxatione ea prosequaris; corpo-
ris enim sanitas maximopere læditur, animi
vero alacritas ac vigor in melancholicum
(quo nihil pestilentius) degenerat humorem.
quare si quandoque dandum aliquid hilari-
tati, nunc commodissimum adest tempus, &
ad lætitiã omnino natum; utere igitur occa-
sione, pro libris chartarum folia, pro calamis
scyphos assume, & quos hausisti pulveres
Scholasticos, largiori Baccho abluere.

Epilogus.

Expectant curæque catenatique labores
Gaudia non remeant, sed fugitiva volant.
Hæc utraque manu, complexuque affete
toto

Sape fluent imo, sic quoque lapsa sinu.

Nota *Transitiones* in hoc Epistolarum mo-
do esse faciles; cùm enim in Confirmatione
detur causa, valent particule causales, nam
namque enim etenim, siquidem & cum ex
causa aliquid inferatur in Epilogo, valent par-
ticule illativæ, quare, quam ob rem, qua-
propter &c. Quæ etiam plerumque pro ac-
cessu ad Propositionem serviunt. Reliquas
transitionum formulas vide in fine partis 3.

Annecto tabulam Calendarii Romani
pro Epistolis Ciceronis.

(479)
 TABELLA CALENDARIJ ROMANI.

	Marchus.	Aprilis	Majus.	Junius.	Julius.	August.	Septemb.	October.	Novem.	Decemb.	Januar.	Februat.
Calendis,	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6. Nonas.	2		2		2			2				
5. Nonas.	3		3		3			3				
4. Nonas.	4	2	4	2	4	2	2	4	2	2	2	2
3. Nonas.	5	3	5	3	5	3	3	5	3	3	3	3
Pridie Nonas	6	4	6	4	6	4	4	6	4	4	4	4
Nonis,	7	5	7	5	7	5	5	7	5	5	5	5
8. Idus.	8	6	8	6	8	6	6	8	6	6	6	6
7. Idus.	9	7	9	7	9	7	7	9	7	7	7	7
6. Idus.	10	8	10	8	10	8	8	10	8	8	8	8
5. Idus.	11	9	11	9	11	9	9	11	9	9	9	9
4. Idus.	12	10	12	10	12	10	10	12	10	10	10	10
3. Idus.	13	11	13	11	13	11	11	13	11	11	11	11
Pridie Idus.	14	12	14	12	14	12	12	14	12	12	12	12
Idibus.	15	13	15	13	15	13	13	15	13	13	13	13
19. Cal mens. seq.						14	14			14	14	
18. Cal mens. seq.		14				15	15		14	15	15	
17. Cal. mens. seq.	16	15	16	14	16	16	16	16	15	16	16	
16. Cal. mens. seq.	17	16	17	15	17	17	17	17	16	17	17	
15. Cal mens. seq.	18	17	18	16	18	18	18	18	17	18	18	14
14. Cal. mens. seq.	19	18	19	17	19	19	19	19	18	19	19	15
13. Cal mens. seq.	20	19	20	19	20	20	20	20	19	20	20	16
12. Cal mens. seq.	21	20	21	20	21	21	21	21	20	21	21	17
11. Cal mens. seq.	22	21	22	21	22	22	22	22	21	22	22	18
10. Cal. mens. seq.	23	22	23	22	23	23	23	23	22	23	23	19
9. Cal mens. seq.	24	23	24	23	24	24	24	24	23	24	24	20
8. Cal mens. seq.	25	24	25	24	25	25	25	25	24	25	25	21
7. Cal mens. seq.	26	25	26	25	26	26	26	26	25	26	26	22
6. Cal mens. seq.	27	26	27	26	27	27	27	27	26	27	27	23
5. Cal mens. seq.	28	27	28	27	28	28	28	28	27	28	28	24
4. Cal mens. seq.	29	28	29	28	29	29	29	29	28	29	29	25
3. Cal. mens. seq.	30	29	30	29	30	30	30	30	29	30	30	26
Pridie Cal. m. seq.	31	30	31	30	31	31	31	31	30	31	31	27

Cæterum notitia veteris Calendarij Rom. consistit in his.

1. Sciendum, primam mensis diem Calendas dici; reliquos dies usque ad Idus Nonas: indè sequuntur octo dies Iduum; post illos numerus dierum usque ad Calendas mensis sequentis, à quo etiam nomen accipiunt v.g. decimo sexto Calendas Augusti, dices 17. Julij nostratis Calendarij, & est sensus: decimo sexto die ante Calendas, seu ante Augusti.

2. Sciendum quòd aliqui menses habeant sex Nonas, aliqui verò tantùm quatuor quinam sint disce ex versu sequenti: Sex Nonas Majus, October, Julius, & Mars.

Quatuor ad reliqui: dabit Idus quilibet octo.

Inde dies reliquos omnes dic esse Calendas.

Addito videlicet nomine sequentis mensis, ad cujus primam diem (ipsammet includendo) quot supersunt, tot pro numerando assumi debent post idus: ut si supersunt octodecim, simul adnumerando primam sequentis, dices decimo octavo Calendas N. ut autem noris, quot supersint, tenere te oportet, quot quisque mensis dies habeat, quod te hi versus docebunt.

Ju-

Junius, Aprilis, Septemque Novemque
Tricenos:

Unum plus alii, viginti Februus octo.

3. Sciendum retrogradè procedi in numerando: v. g. sexto, quinto, quarto Nonas &c. Octavo, septimo, sexto &c. Idus. Decimo octavo, decimo septimo, decimo sexto Calendas. Ubi vero ponendus esset numerus secundus, ponitur *pridie*, v. g. pridie Nonas, pridie Idus, pridie Calendas. His igitur præcognitis vide quot Nonas habeat? si sex; tum post Calendas dices sexto Nonas, & sic deinceps retrograde. Si quatuor, quarto Nonas. Nonis finitis dices octavo Idus, & sic ulterius retrogradè numerando. Post Idus, vide quot supersint dies, usque ad primam sequentis inclusivè: quod facile occurret, si quot quisque mensis dies habeat, ex prædicto versu annotaveris. Quapropter si mensis habeat triginta unum diem & sex Nonas (uti habet Martius, Majus, Julius, October) à decimo septimo incipies numerare, qui incidet in nostratem decimum sextum. Quod si mensis habeat triginta unum diem & solum quatuor Nonas (uti December, Januarius, Augustus) à decimo nono incipies numerare retrogradè, qui incidet in nostratem decimum quartum. Si verò habeat quatuor Nonas, & triginta dies (ut Aprilis, Junius, Septem-
ber

Pars Quarta.

479

ber, November) incipies retrogradè com-
putare à decimo octavo , qui incidit in
nostrum decimum quartum. Februarius
cùm singulare quid habeat , maximè
in anno bis·sextili observan-
dus erit,

PARS

emque
octo.
in nu-
Nonas
s, De-
no sex-
set nu-
pridiè
His
beat ?
Nonas ,
atuor,
octavo
erando,
usque
od fa-
is dies
Qua-
n diem
Majus .
incipies
a deci-
habeat
or No-
ustus)
retro-
cimum
Nonas,
Septem-
ber